

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3057/2020. (III. 2.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához a 2009. évtől nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 113/2009. (VIII. 29.) FVM rendelet 9. § (11) és (12) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal mezőgazdasági termelők indulásához a 2009. évtől nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 113/2009. (VIII. 29.) FVM rendelet (a továbbiakban: Jogcímrendelet) 9. § (11) és (12) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és az indítványban foglaltak az alábbiak szerint foglalhatók össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó felperes 2009. október 2. napján a Jogcímrendelet alapján benyújtott támogatási kérelmére az elsőfokú hatóság határozatával 16,08 EUME üzemméret alapján járó támogatást állapított meg. Ezt követően az indítványozó a megítélt támogatás 90 %-os mértékére vonatkozóan kifizetési kérelmet terjesztett elő, melynek a hatóság helyt adott, és a mintegy 9,7 millió Ft kifizetésre került.
- [4] Az indítványozó 2016-ban a támogatás fennmaradó 10 %-ának kifizetését is kérelmezte. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal mint elsőfokú hatóság a kifizetési kérelmet határozatával elutasította, egyúttal megszüntette támogatási jogosultságát, valamint megállapította, hogy az általa igénybe vett támogatást jogosulatlanul vette igénybe, és kötelezte annak visszafizetésére. Az első fokon eljáró hivatal döntését a Miniszterelnökséget vezető miniszter jogerős határozatával helybenhagyta.
- [5] Az indítványozó ezt követően benyújtott kereseti kérelmében többek között arra hivatkozott, hogy a Jogcímrendelet 9. § (3) bekezdés a) pontjának a támogatási kérelem időpontjában hatályos rendelkezése hatályon kívül helyezésével, a támogatás fennmaradó 10 %-ára vonatkozó jogosultság elvesztésén túl további szankciót nem rendelt alkalmazni a jogalkotó. Esetében kizárólag a Jogcímrendelet 9. § (7) bekezdés a) pontjában foglalt szankció alkalmazására lett volna jogszerű lehetőség.
- [6] Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.001/2017/20. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította.
- [7] A 2016-ban előterjesztett kérelem alapján a 2015. évben realizált üzemméretet vizsgálva a bíróság megállapította, hogy az indítványozó 13,4 EUME üzemméretet teljesített a 4. évre vállalt 16,08 EUME helyett. A támogatás a Jogcímrendelet 9. § (9) bekezdése alapján jogosulatlannak minősül, mert nem teljesítette a 8. § (3) szerinti kérelem benyújtási kötelezettségét. Indokolása szerint a kérelem benyújtásának feltétele, hogy az ügyfél eleget tegyen a 4. § (4) bekezdésében foglalt feltételeknek, amelynek f) és g) pontjai megkövetelik az üzleti tervben vállalt EUME érték elérését. Amennyiben e feltételek nem teljesülnek, úgy az ügyfél támogatási jogosultsága megszűnik, és az igénybe vett támogatás jogosulatlannak minősül. A bíróság megállapította, hogy a Jogcímrendelet 9. § (3) bekezdését az alperes hatóság nem alkalmazta, így a korábban hatályban lévő szabályozás és a visszaható hatály tilalmára vonatkozó aggályokat is megalapozatlannak tartotta.
- [8] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmére eljáró Kúria Kfv.IV.35.737/2017/6. számon hozott ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúriának abban kellett állást foglalnia, hogy helye volt-e a Jogcímrendelet 9. § (9) bekezdése szerinti jogkövetkezmény alkalmazásának, valamint melyik időállapot az irányadó az alkalma-

zandó jog tekintetében. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor azt állapította meg, hogy a Jogcímrendelet 9. § (9) bekezdése szerinti jogkövetkezmény mindkét feltétele fennállt, ezért annak alkalmazását objektív jellege miatt az alperes nem mellőzhette.

- [9] A Kúria rögzítette, hogy a felperes kifizetési kérelmét 2016. március 23-án nyújtotta be. A Jogcímrendelet 9. § (9) bekezdése ezt megelőző időpontban módosult. A módosító jogszabály nem rendelkezett arról, hogy a módosult rendelkezések a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazandók. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. § (1) bekezdése alapján a jogszabályi rendelkezést – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a hatálybalépését követően keletkezett tényekre és jogviszonyokra, valamint megkezdett eljárás cselekményekre kell alkalmazni. A kifizetési kérelem benyújtására a módosítás hatálybalépését, 2014. április 4-ét követő időpontban került sor, ezért felperes kérelmére megindult eljárásra a módosítás hatálybalépését követően megkezdett eljárási cselekményre már a kedvezőbb szabályozás alkalmazandó.
- [10] Az egyes agrártámogatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 30/2014. (IV. 3.) VM rendelet léptette hatályba a Jogcímrendelet 9. § (11) és (12) bekezdéseit, mely szerint, ha az ügyfél nem nyújtja be a kifizetési kérelmét megjelölt határidőig, vagy az elutasításra kerül, de a támogatási kérelmet jóváhagyó határozat kézhezvételét követő 5. naptári évben teljesül az üzleti tervben a 4. évre vállalt üzemméret, akkor csak a 10 %-ra való jogosultságát veszíti el. A módosítást megelőző rendelkezés szerint, ha az ügyfél nem nyújtja be a kifizetési kérelmét a megjelölt határidőig, vagy az elutasításra kerül, akkor az ügyfél támogatási jogosultsága megszűnik, valamint az ügyfelet további 5 évre kizárja az intézkedés keretében nyújtott támogatásból, továbbá az addig igénybe vett támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül. Mindezekre tekintettel tehát a Kúria azt állapította meg, hogy az indítványozó alappal nem hivatkozhat arra sem, hogy ügyében a Jogcímrendelet hivatkozott rendelkezései hátrányosabb szankciónak minősülnek.
- [11] 2.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában és annak kiegészítésében előadta, hogy a Jogcímrendelet 2014. április 4. napjától hatályos módosítását követően a Jogcímrendelet 9. §-ában foglalt jogkövetkezmények – figyelemmel a támadott (11) és (12) bekezdésre – az ügyében alkalmazva hátrányosabb szankcióknak minősülnek. Álláspontja szerint emiatt a Jogcímrendelet 9. § (11) és (12) bekezdései ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglaltakból levezethető visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmára vonatkozó jogbiztonság követelményével.
- [12] 3. Az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem befogadható.
- [13] Az Alkotmánybíróság tanácsa az Abtv. 56. § (2) bekezdése értelmében mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. E vizsgálat elvégzése során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett és azt a benyújtásra jogosult és érintett nyújtotta be jogorvoslati jogának kimerítését követően. Az indítványozó megjelölte a bíróság által alkalmazott, alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabályi rendelkezéseket és megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését.
- [14] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be. Ez a feltétel a jelen ügyben benyújtott panasz vonatkozásában nem teljesült.
- [15] Az indítványozó érvelése szerint a Jogcímrendelet 2009-ben, a támogatási kérelem benyújtásakor hatályos szabályai a 4. év végére vállalt EUME mérettől történő elmaradást még nem sújtották a súlyosabb szankcióval, ezért a Jogcímrendelet 9. § (11) és (12) bekezdései ellentétesek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével.
- [16] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján nem terjesztett elő indítványt a Kúria döntésével szemben, viszont az eljárás során hivatkozott a visszaható hatályú jogalkotás tilalmára. Tekintettel arra, hogy a Kúria döntésének fókuszában állt az a kérdés, hogy melyik időállapot az irányadó az alkalmazandó jog tekintetében, az Alkotmánybíróság figyelemmel volt e döntés indokolására.
- [17] A Jogcímrendelet 2014. április 4-én hatályba lépett rendelkezéseinek és módosítást megelőzően hatályos szankciónak a tartalmi összevetése alapján a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó alappal nem hivatkozhat arra, hogy ügyében a Jogcímrendelet megjelölt rendelkezései hátrányosabb szankciónak minősülnek.
- [18] A Jogcímrendelet 9. § (9) bekezdése szerint, ha az ügyfél nem teljesíti képzési, valamint a 8. § (3) bekezdése szerinti kérelembenyújtási kötelezettségét, akkor a támogatási jogosultsága megszűnik, és az addig igénybe vett

támogatás jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősül. Ezzel szemben – az alkotmányjogi panaszban támadott – 9. § (11) és (12) bekezdései szerint, ha az ügyfél nem nyújtja be a kifizetési kérelmét a megjelölt határidőig, vagy az elutasításra kerül, de a támogatási kérelmet jóváhagyó határozat kézhezvételét követő 5. naptári évben teljesül az üzleti tervben a 4. évre vállalt üzemméret, akkor kizárólag a támogatási összeg fennmaradó 10 %-hoz való jogosultságát veszíti el.

- [19] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Jogcímrendelet megsemmisíteni kért rendelkezései tehát épp a 9. § (9) bekezdésben leírt szankciók bizonyos kedvezmény szabályait tartalmazzák. Az eljáró bíróságok egybehangzóan állapították meg, hogy a (11) bekezdés kedvezmény szabálya az indítványozó esetében azért nem alkalmazható, mert esetében nem teljesültek a (12) bekezdésben leírt feltételek (5. naptári évben nem teljesült az üzleti tervben a 4. évre vállalt üzemméret).
- [20] A fentiek értelmében a Jogcímrendelet 9. § (11) és (12) bekezdései tartalmilag nem hozhatók alkotmányjogilag értékelhető összefüggésbe az indítványozó által előadott módon az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, így az indítvány nem tartalmaz olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [21] 4. Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen ügyben nem merült fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 26. § (1) bekezdésében és 29. §-ában foglaltaknak nem felelt meg. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. február 18.

Dr. Juhász Imre s. k.,
helyettes tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/324/2019.

